

Pünkösdvasárnap

ApCsel 2,1-11

Tüzes nyelvek

Amikor elérkezett pünkösöd napja, ugyanazon a helyen mindnyájan együtt voltak. Egyszerre olyan zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna, és egészen betöltötte a házat, ahol ültek. Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétszórva, és leereszkedtek mindegyikükre. Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket. Ez idő tájt vallásos férfiak tartózkodtak Jeruzsálemben, az ég alatt minden népből. Amikor ez a zúgás támadt, nagy tömeg verődött össze. Nagy volt a megdöbbenés, mert mindenki a saját nyelvén hallotta, amint beszéltek. Nagy meglepetésükben csodálkozva kérdezték: „Hát nem mind galileaiak, akik ott beszélnek? Hogyan hallja hát őket mindegyikünk a saját anyanyelvén? Mi pártusok, médek, elamiták és Mezopotámiának, Júdeának, Kappadóciának, Pontusznak, Ázsiának, Frigiának, Pamfiliának, Egyiptomnak és Libia Cirene körüli részének lakói, a Rómából való zarándokok, zsidók és prozeliták, krétaiak és arabok: halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten nagy tetteit.”

A zsidó pünkösöd ünnepe eredetileg aratási ünnep volt, később nevezték a hetek ünnepének is, mert hét héttel a kovásztalan kenyerek ünnepe után tartották (MTörv 16,10). Az aratási ünnep egyben örömmünnepnek is számított (Iz 9,2), amely alkalmult szolgált arra is, hogy Jahvénak hálát adjanak a termésért. Csak a Kr. e. II. századtól kezdve öltött történeti jelleget az ünnep, amennyiben a Sínai-hegyen kapott kinyilatkoztatásra a törvény kihirdetésére is emlékeztek. Ez egyben zarándokünnep is lett, amikor a húsvéthoz hasonlóan tömegek zarándokoltak Jeruzsálembé is. Erről Iosefus Flavius is megemlékezik (ZsidTört 17,1.2). Sőt még az önmagát a templomi liturgiától távol tartó kumráni közösség is megünnepelte a Tóra adásának ünnepét. Ez adja az apostolok pünkösdi Lélek kiadásának a háttérét.

A jeruzsálemi lélekcsoda 120 személyt érintett. A leírás szerint látványos lángnyelvek alakjában történt, és hozzá a nyelveken szólás csodája, a „glosszológia” is társult. A leírásban a tüzes nyelvek (2,3 köv.) leszállása és a glosszológia (2,6.8) keveredik. Vannak, akik tömeges extázisnak tekintik az elbeszélést, és úgy vélik ezt tekinti Lukács glosszológiának, de az elmélet igazolása bizonytalan.

A zsidó hagyományok talán jobban befolyásolták a Lukács-elbeszélést, mint amennyire ezt első látásra gondolnánk. Ugyanis a szerző ismerhette a Sinai törvényadás haggadáját, amely szerint Isten nyelve leereszkedett a Sínai-hegyre, és amint elérte a hegyet, 70 részre szakadt, mint azt olvashatjuk Etióp Hénok könyvében (14,8). A Talmud szerint az emberiség nyelveinek száma 70 volt. Ezzel a magyarázó jelenettel jelezték, hogy a kinyilatkoztatott tíz parancs vagy a Tóra az egész emberiség alaptörvénye és mindenki számára isteni alapon kötelező. Ezt az elképzelést ismerte Keresztelő János is, ugyanis az ő igehirdetésében is megjelenik a „Szentlélek tüsszel fog megkeresztelni” gondolat (Lk 3,16; Mt 3,11).

Lukács számára a pünkösdi üdvtörténeti esemény, amelyet igyekszik konkretizálni is, és ahhoz a mozzanathoz köti, amikor a tanítványok a nyilvánosság elé lépnek az új tanítással. De az elbeszélés emlékeztet arra is, hogy a keresztény misszió számos néphez eljutott már. Ezt igazolja a néplista. Ezzel egyben látványos leírását adja az apostoli prédikáció hatásának, amelynek egyik hatóereje volt az apostolok meggyőző ereje, másik hatóereje a Szentlélek segítő ereje. Kétségtelen, hogy az embertől emberig terjedő misszióban nagy jelentősége van annak, hogy a megtért milyen meggyőző erővel képes hirdetni az igét, de az is, hogy milyen mélyen éli át a meghívás örömét. Isten Lelke a mi lelkünkön keresztül hat másokra, amennyiben azt befogadjuk.